

Räkna på kopparinnehållet i totalfoderstaten

Det har länge rått osäkerhet om hur mycket koppar får tål och en generell rekommendation från fodersäljare har varit att får alltid ska ha kopparfria fodermedel. Det har varit en överdriven försiktighet. Visst är vissa raser (ex.vis Texel och Ostfriesiska mjölkfår) känsligare för koppar än andra men sanningen är att betydligt fler tackor i Sverige lider av kopparbrist än riskerar förgiftning.

Hur ska man då agera utifrån att Lantmännen har börjat tillsätta extra koppar i sina foder till Nöt? Sven Hellberg, produktchef Nötfor på Lantmännen ger oss några räkneexempel:

Jordens innehåll av koppar påverkar kopparhalten i fodret. En analys kan ge svar på om kopparhalten ligger på en farlig nivå. Foto: Jesper Eggertsen

– Vi utgår ifrån rekommendationen max 15 mg koppar per kg torrsubstans (kg/ts) foder. Det finns ju inga ordentliga vetenskapliga rekommendationer men den siffran är allmänt vedertagen. Sedan har det naturligtvis betydelse om det är frågan en dag, en vecka, månad eller år som djuren blir exponerade. I alla normer och rekommendationer så finns det en säkerhetsmarginal inbyggd. Hur stor den är kan variera men inget får som får 15,1 mg under en kortare period kommer att dö.

Galant 2000 är ett prisvärt ungnötsfoder som många använder som alternativ till Lammfor till vinterlamm. Galant innehåller totalt från råvaror och tillsatt ca 17-19 mg koppar per kg/ts. Om vi sedan utgår ifrån att grovfodret innehåller 7 (ett medeltal, variationer finns mellan 2-70mg) mg koppar per kg/ts och lammen får 50 % kraftfoder så innebär det en kopparnivå på 11,5-13 mg per kg/ts i totalfoderstaten. Slutsatsen blir alltså att om man inte har anledning att misstänka ovanligt höga kopparvärden i grovfodret så kan man

fortsätta med Galant om man använder kopparfria mineralfoder och saltstenar.

Foderserien Solid är ett färdigfoder som passar som alternativ till Tackfor till vuxna tackor. Den naturliga variationen av koppar i Solid är högre än i Galant så räkna med 2 mg per kg/ts högre kopparinnehåll. Här gäller det att vara mer noggrann med att uppskatta kopparinnehållet i grovfodret. Ett råd kan vara att kosta på en analys.

För dem som har egen spannmål har koncentratet Unik använts till tackor. I en foderstat bestående av 50 % grovfoder, 25 % spannmål och 25 % Unik kan kopparhalterna komma upp i uppåt 20 mg per kg/ts. Här är det dags att titta på alternativa foder.

Observera att detta bara var några räkneexempel. Varje fårägare måste analysera situationen på sin egen gård. Fråga din fodderrådgivare och fodersäljare om råd.

Einar de Wit